

СТАНОВИЩЕ
ОТНОСНО ДИСЕРТАЦИОНЕН ТРУД НА ТЕМА
„ОЦЕНКА НА ВЛИЯНИЕТО НА ИНФРАСТРУКТУРАТА ВЪРХУ
КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТТА НА БЪЛГАРСКИТЕ МОРСКИ
ПРИСТАНИЩА”

Автор: инж. Николай Евгениев Иванов, докторант в кат. КУТОЧВП, факултет „Корабостроителен Факултет” на Технически Университет Варна

Изготвил становището: проф. д-р Чавдар Александров, ТУ - Варна

1. Обща характеристика на дисертационния труд. Актуалност на разработения в дисертацията проблем: Предоставената ми за становище дисертация съдържа увод, четири глави, заключение с обобщени изводи, списък с приноси и списък с използвана литература от 76 заглавия на български и английски език, както и Интернет сайтове. Общият обем на дисертационния труд е от 136 страници, от които 34 страници съдържат приложения. Авторефератът е в обем от 44 страници и отразява достатъчно добре съдържанието на дисертацията и постигнатите резултати. Добавено е и резюме на чужд език.

В Първа глава на базата на подробен литературен обзор е извършен анализ на текущото състояние на пристанищата със световна значимост и на тези от Черноморския регион, както и на българската автомобилна и ЖП инфраструктура. На базата на извършения анализ е оценена ефективността на инфраструктурата по отношение на осигуряване на основните товаропотоци, преминаващи през българска територия. Формулирани са целта и основните задачи на дисертацията.

Втора глава е посветена на транспортната политика на ЕС и нейното отражение върху пристанищните дейности. Разгледани са важни елементи от националното и европейското законодателство, регламентиращи цялостната дейност на морския транспорт и програмите, подпомагащи дейността и развитието на логистичните вериги.

В Трета глава е разработен математически модел, отразяващ взаимодействието между българската автомобилна и ЖП инфраструктура и морските и речните пристанища на Р. България. Моделът позволява извършване на анализ на основните технически параметри на пристанищата, определящи тяхната ефективност. Оценена е възможността за повишаване на капацитета на пристанището чрез модернизация на неговата техническа инфраструктура.

Четвърта глава съдържа анализ на резултатите от изчисленията, определящи ефективността на българските пристанища. Направените изводи позволяват планиране на конкретни действия за достигане на теоретичната пропускателна способност на пристанищата и включването на съоръжения, които не се използват в момента с цел нейното повишаване.

Темата на дисертацията е актуална, на първо място поради нарастващата роля на водния транспорт в световната икономика, в икономиката на Европейския съюз и на нашата страна, като част от него. Предпоставки за това нарастване са както географското разположение, историята и традициите, така и нарастващата глобализация на пазара и очакваното ускорено икономическо развитие в световен мащаб след края на COVID-пандемията. На второ място актуалността се определя от идеите за предстоящата модернизация на пристанищната инфраструктура на Р. България, започнала с Информационната система за управление на трафика на плавателните съдове VTMISS, проекта “Maritime Single Window” и вероятно продължаваща с изграждането на нови пристанищни съоръжения и терминали.

При разработване на темата на своята дисертация авторът показва високото си ниво на компетентност в областта на водния транспорт, пристанищната инфраструктура и икономическа ефективност, както и при използването на специализирани софтуерни продукти, като напр. OSDEA v0.2 за оценка на ефективността на пристанищните дейности.

2. Основни приложни и научно-приложни приноси: В дисертацията са предложени осем приноса, четири от които с научно-приложен и четири с приложен характер. Същественото в първата група приноси се изразява в разработване на методики за подбор и изследване на подходящи параметри и за оценка на ефективността на пристанищата, чиято новост се състои в използване на специализиран софтуер.

Приложните приноси включват дефиниране на проблемните елементи (слабите звена) в българската транспортна инфраструктура, ограничаващи ефективността на морските пристанища и определяне на степента на влияние на техническите ограничения, които те налагат, моделиране и определяне на оптимални параметри на пристанищата при използване на съществуващата инфраструктура, както и на ефекта от реализация на проекти за нейната модернизация. Считаю, че приносната част на дисертацията са е достатъчно представителна и защитими, а резултатите от нея са приложими в реализацията на бъдещи проекти по модернизацията и разширяването на инфраструктурата на българските пристанища.

В дисертацията са включени 5 публикации, 3 от които са представени на международна конференция, организирана от Висше Военноморско Училище „Никола Йонков Вапцаров“, Варна и 2 – в списание „Science & Technology“, издание на Съюза на Учените – Стара Загора. Считаю, че публикациите са свързани с дисертацията и отразяват постигнатите в нея резултати. Считаю също, че и като брой, оформяне и съдържание публикациите отговарят на изискванията на регламентиращите документи.

3. Критични бележки към дисертационния труд: Критичните бележки са свързани главно с някои технически грешки и неправилни термини, напр. „съществуващата си инфраструктура“ на стр. 8, „Пристанище Варна - изток“ на стр. 19 или недовършено изречение на стр. 11 и др. Срещат се случаи на неправилно използване на предлога „на“ напр. „Модернизирането българската ЖП инфраструктура ...“ вместо „Модернизирането на българската ЖП инфраструктура ...“, „Моделиране текущото състояние ...“ вместо „Моделиране на текущото състояние ...“ и др. Статистическите данни, показани на фиг. 4 обхващат период до 2013г., а качеството на изображенията на фиг. 6, 10 и 11 не е достатъчно добро и текстът на някои от тях се чете трудно. На места в текста е използвана и лична форма, неподходяща за подобен род научни трудове.

Публикациите по дисертацията за представените на международни конференции, организирани от ВВМУ „Никола Йонков Вапцаров“, Варна и Съюза на учените, клон Стара Загора. Не са открити цитирания на посочените публикации. Би било добре в бъдещата си работа авторът да обърне по-сериозно внимание на публикационната си дейност в специализирани периодични издания, индексирани в международни библиографски бази от данни като Scopus, Web of Science, РИНЦ и др. По този начин ще се увеличи и вероятността някои от публикациите му да бъдат цитирани.

4. Заключение: Инж. Николай Иванов е разработил своята дисертация като докторант в кат. КУТОЧВП на Университета. Работата се базира на задълбочен

литературен обзор и включва разработване на методики за подбор и изследване на подходящи параметри и за оценка на ефективността на пристанищата, чиято новост се състои в използване на специализиран софтуер и експериментални изследвания за повишаване на ефективността и конкурентоспособността на българските пристанища. Съществените части на дисертацията са отразени в достатъчен брой публикации в авторитетни издания, индексирани в националния референтен списък на НАЦИД. Всичко това ми дава основание да считам, че дисертационният труд отговаря на изискванията на Закона за развитието на академичния състав в република България (ЗРАСРБ) и Правилника за неговото прилагане и да препоръчам на почитаемото научно жури да присъди на инж. Николай Евгениев Иванов научната степен „ДОКТОР” в област на висшето образование „Технически науки”, професионално направление „5.5. Транспорт, корабоплаване и авиация” и докторска програма „Управление и организация на промишления транспорт (воден транспорт)”.

Дата: 18.01.2022
гр. Варна

Изготвил становището:
(проф. Ч. Александров)